

Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XXI. Sensus verborum Salvatoris Matth. 5. Si ergo offers munus
tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid
adversum te, relinque ibi munus tuum ante altare, & vade ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

invidiam Theologi omnes distinguunt; invidia namque est tristitia de bono alterius, quatenus est excellentia quaedam, in qua invidus tristatur se habere parem, vel superiorem, vel timet ne parem aut superiorem habeat. Nam, ut Augustinus ait ibidem, amando quisque excellentiam suam, vel paribus invidet, quod ei coequentur; vel inferioribus, ne sibi coequentur; vel superioribus, quod eis non coequentur. Et sic invidus aestimat bonum seu excellentiam alterius, ut malum proprium, in quantum est diminutivum propriae gloriae vel excellentiae, & de eo ut sic tristatur, inquit S. Thomas a. 1. citato. Qui vero odit aliquem, tristatur de bono seu felicitate ejus, non in quantum est excellentia quaedam, in qua nolit habere parem, sed in quantum est simpliciter bonum quoddam ejus quem odit. De ratione prouinde invidiae, ut speciale peccatum est, non est tristitia de bono alterius quatenus ita diminutivo tui boni, ut diminutio ista sit bonum alterius. Neque enim ad invidiam hoc requirunt Theologi, nec eorum Princeps S. Thomas, nec Augustinus, vel alii Patres.

CAPUT XX.

Peccatoribus & inimicis licitum est optare aliqua temporalia mala, ut corrigantur.

218 Ita S. Thomas 2. 2. q. 83. a. 8. ad 3. ubi sic: *Licitum est impugnare inimicos, ut compeſcantur à malis. Quia hoc cedit in bonum eorum, & aliorum. Et sic etiam licet orando petere aliqua temporalia mala inimicis, ut corrigantur.* Atque hoc modo in S. Scriptura inducuntur multae imprecationes contra inimicos. Dicitur enim in Psal. 6. *Erubescant, & confundantur omnes inimici mei: convertantur, & erubescant valde velociter. Quae quidem imprecationes, quae in S. Scriptura ponuntur, quadrupliciter possunt intelligi (ait S. Doctor ibidem ad 1.) primo modo, secundum quod Propheta solent in figura imprecantis futura predicere, ut August. dicit in lib. de ferm. Dom. in monte. Secundo, prout quaedam temporalia mala peccatoribus quandoque à Deo in correctionem immituntur. Tertio, quia intelliguntur petere, non contra homines, sed contra regnum peccati, ut scilicet correctione hominum peccata destruantur. Quarto, conformando voluntatem suam divinae voluntati, circa damnationem perseverantium in peccato.*

219 Hinc ad 2. dicit, quod liceat à Deo petere vindictam de peccatoribus, ut peccati regnum evertatur, secundum illud Apocal. 6. *Usquequò non vindicas sanguinem nostrum de his qui habitant in terra? Idque petiſſe Martyres, dum vindicari sanguinem suum petierunt: quia, ut Augustinus dicit ibidem, vindicta Martyrum est, ut evertatur regnum peccati, quo regnante tanta passi sunt.*

220 Hinc etiam Apostolus ad Galat. 5. ait:

Vinam abſcindantur, qui vos conturbant! Et D. Gregorius l. 22. Moral. c. 11. Evenire plerumque solet, ut gloria peccatoris sine invidia culpa contristet: cum & ruente eo, quosdam bene erigi credimus; & proficiente illo, plerisque injuste opprimi formidamus.

Hinc denique tristitia de bono alterius, 221 quatenus ex eo timet quis sibi, vel aliis bonis grave malum injustè inferendum, sine peccato est, si ordo charitatis servetur. Quia eo ordine servato, Esther & Mardocheus v.g. meritò dolere potuerunt de nimia auctoritate Aman, apud Persarum Regem: quia ex ea totius Gentis suae cladem sibi imminere cernebant. Potuerunt ergo optare, Deumque orare pro ipsius depressione, ad avertendum tantum malum. Tunc nihilominus valde necessarium est subtilissimae discretionis examen (ait Gregorius ibidem) ne cum nostra odia exequimur, fallamur sub specie utilitatis alienae.

CAPUT XXI.

Sensus verborum Salvatoris Matth. 5. Si ergo offers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid adversum te, relinque ibi munus tuum ante altare, & vade prius reconciliari fratri tuo; & tunc veniens offeres munus tuum.

Sensus est, quod qui alterum læsit, debeat 222 quamprimum reconciliari ei quem læsit, etiam veniæ petitione, si necesse fuerit, vel certè aliis signis convenientibus pro ratione personarum, factæque læsionis, antequam offerat munus suum ad altare, si frater præsens sit, id est non longius absens (cum jubeatur munus suum relinquere ante altare, eoque relicto, ire ad fratrem, reconciliationis causâ) per altare intelligendo, sive illud in quo fideles cum Sacerdote incruentum offerunt sacrificium, vel sacram sumunt communionem; sive per altare intelligatur cor nostrum, vel fides; & per munus intelligatur oratio, psalmus, sacrificium laudis, & quodcumque spirituale munus. Antequam ergo munus istud offeratur, vel Missa celebretur, vel sacra communio sumatur, reconciliatio faciendâ est, ad eamque faciendam accedendus est frater, nisi sit longius absens. Quo casu sufficiet ad ipsum ire pedibus animi, humilique affectu, coram Deo (cui munus oblaturus es) protestari te velle congruam satisfactionem fratri læso præstare, etiam veniæ petitione, si necesse fuerit; sufficiet (inquam) hoc facere, donec opportunitas se obtulerit id reipsâ præstandi. Ita Salvatoris verba intelligunt SS. Patres, specialiter Augustinus l. 1. de ferm. Dom. in monte cap. 10. dicens: *Fubemur ergo illaturi munus in altare, si recordati fuerimus aliquid adver-*

sum nos habere fratrem, munus ante altare relinquere, & pergere ac reconciliari fratri; deinde venire, & munus offerre. Quod si accipiat ad litteram, fortasè credat quis ita fieri oportere, si præsens frater sit: non enim diutius differri potest, cum munus tuum relinquere ante altare iuberis. Si ergo de absente, & quod fieri potest, etiam trans mare consuetudo, aliquid tibi tale veniat in mentem, absurdum est credere, ante altare munus relinquendum, quod post terras & maria pererrata offeras Deo. Et ideo prorsus intro ad spiritualia (isto casu) refugere cogimur, ut quod dulum est, sine absurditate possit intelligi. Unde paulo infra, posteaquam per altare, fidem; per munus, orationem, psalmum, sacrificium laudis, & quodcumque spirituale munus intellexit: Si (inquit) in mentem venerit, quod aliquid habeat adversum nos frater, id est, si nos enim in aliquo laesimus: tunc enim ipse habet adversum nos; nam nos adversum illum habemus, si ille nos laesit: ubi non opus est pergere ad reconciliationem. Non enim veniam postulabis ab eo qui tibi fecit injuriam, sed tantum dimittes. . . . Pergendum est ergo ad reconciliationem, cum in mentem venerit, quod nos forè fratrem in aliquo laesimus. Pergendum autem, non pedibus corporis (si longius absit) sed motibus animi, ut te humili affectu prosternas fratri, ad quem charà cogitatione currens in conspectu ejus, cui munus oblaturus es. Ita enim, etiamsi præsens sit, poteris cum non simulato animo lenire, atque in gratiam revocare, veniam postulando, si hoc prius coram Deo feceris, pergens ad eum, non pigro motu corporis, sed celerrimo dilectionis affectu. Atque inde veniens, id est intentionem revocans ad id quod agere cuperis, offeres munus tuum.

224. Observatione etiam digna est expositio Chrysostomi homil. 16. in Matth. *O admirabilem (inquit) benignitatem, atque ineffabilem erga homines amorem Dei! Hmorem suum despicit, dum in proximo charitatem requirit. Interrumpatur, inquit, cultus meus, ut charitas tua integretur. Sacrificium mihi est fratrum reconciliatio. Propterea quippe non dixit, postquam obtuleris, aut priusquam offeras; sed munere ipso jam posito, & inchoante sacrificio, reconciliandum mitit ad fratrem. Quam igitur ob causam istud fieri jubes? Duo sunt, qua per ista designat, unum quidem, quod jam dixi, ostendere scilicet velle, quod honoret maxime charitatem, & hanc acceptissimum esse sacrificium ducat: absque ista verò nec illud profectò suscipiat. Aliud verò quo irrefutabilem quamdam necessitatem reconciliationis imponat. Qui enim iustus est, non prius munus offerre, quam reconcilietur offenso; etiamsi non ob proximi charitatem, saltem ne sacrificium maneat imperfectum, currere ad contritum jubet, inimicitiasque dissolvere. Propterea & discretè cuncta memoravit, terrenis illum videlicet ac suscipians. Cum enim dicitur:*

“relinque munus tuum, non ibi substitit, sed intulit, ante altare. Rursus ab ipso etiam loco horrorem injiciens, & vade. Nec tantum dicit, vade; sed adjungit, prius; & tunc veniens offeres munus tuum. Per omnia ista significans, quia per aliquas inter se inimicitias dissidentes, nequamquam mensa illa suscipiat. Audiant hi, qui sacris mysteriis initiati, cum inimicis ad communionem altaris accedunt. Audiant etiam illi, qui nondum initiati sunt. Offerunt namque & ipsi munus, & hostiam, orationem dico, & eleemosynam. Quia enim & hoc sacrificii instar obtineant, audi Prophetam loquentem: “sacrificium laudis honorificabit me. Et rursus: “immola Deo sacrificium laudis. Et “elevatio manuum mearum sacrificium vespertinum. Itaque etiam se orationem cum tali offeras voluntate, melius est orationem relinquere, & ad reconciliationem fratris excurrere, & tunc orationem consequenter offerre. Propter hoc enim facta sunt omnia. Idcirco & Deus homo factus est, atque omnia illa gessit, ut nos in unum sine dubio congregaret.

Itaque qui proximos, vel oderunt, vel odii causam (ipso graviter lædendo) dederunt, absolvi non debent, nec ad Eucharistiae participationem admitti, nisi præviâ reconciliatione, saltem rationabiliter oblata. Nec aliter olim recipiebantur oblationes ipsorum, nec ad Conventus Ecclesiasticos, nec ad sacram communionem admittebantur, ut videre est in Conciliis Cartaginensibus IV. can. 93. Arclatenis II. can. 50. Agatenis can. 31. Toletano XI. can. 4. Trosleiano can. 12. & Nannetenis can. 1. Quibus conformiter S. Franciscus Xaverius lib. 1. epistolar. epist. 1. iis qui se accusant de odio proximi, dicit non dandam statim absolutionem: *Jube (inquit) prius reconciliari palam cum inimicis, &c.* Sed de his alibi plura.

CAPUT XXII.

Eleemosyna eroganda præceptum.

Optimè S. Thomas 2. 2. q. 32. a. 8. *Motivum (inquit) ad dandam eleemosynam est ut subveniatur necessitati patienti. Unde quidam definiens eleemosynam, dicit, quod eleemosyna est opus, quo datur aliquid indigenti, ex compassione, propter Deum. Quod quidem motivum pertinet ad misericordiam, cuius actus proprius est compassio aliena miseria. Unde manifestum est, quod dare eleemosynam proprie est actus misericordiae. Et hoc apparet ex ipso nomine: nam in Graeco, eleemosyna à misericordia derivatur. . . . Et quia misericordia est effectus charitatis, dicitur in definitione, propter Deum. Ex consequenti dare eleemosynam est actus charitatis, misericordiam mediante.*

Est autem duplex eleemosyna, corporalis 227 & spiritualis. Siquidem eleemosyna non tantum